Пам'яті
Олександра Івановича Степанця

Степанець Олександр Іванович
видатний український учений, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України
(1942–2007)

24 травня мало виповнитися 75 років видатному вченому, педагогу, наставнику – Олександру Івановичу Степанцю. З сумом усвідомлюємо, що майже 10 років, як перестало битися його серце, і відчуваємо, яку величезну роль в нашому житті зіграла приналежність до кругу цієї видатної особистості. Ми знову і знову висловлюємо шану видатному вченому, педагогу, людині.

Олександр Іванович народився на Чернігівщині у родині сільського вчителя. Закінчивши з медаллю Комарівську середню школу, Олександр Іванович вступив на механіко-математичний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка.

Вже під час навчання в університеті під керівництвом видатного вченого Владислава Кириловича Дзядика він робив перші кроки у велику науку і невдовзі під його ж керівництвом блискуче захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата, а згодом і доктора фізико-математичних наук. Його чудові організаторські та педагогічні здібності створювали умови для його успішної діяльності з підготовки та виховання висококваліфікованих молодих вчених. Він створив відому далеко за межами України, наукову школу з теорії наближення функцій, яка має осередки у різних регіонах України. Лише офіційно Олександр Іванович підготував і виховав 7 докторів і 32 кандидати наук. У своїх спогадах академік Сергій Миколайович Нікольський, колега і товариш Олександра Івановича, відмічає високий рівень його монографій, які дійсно є в той же час гарними навчальними посібниками для молодих вчених і містять у доступній формі багато корисного для досліджень матеріалу. Він є автором 7 монографій, які видавалися в Україні і перевидавалися за кордоном англійською мовою. Основні наукові результати Олександра Івановича також опубліковані в 190 наукових статтях. Впродовж багатьох років він очолював спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій, керував регулярними семінарами з теорії функцій в Інституті математики НАН України, був організатором ряду міжнародних конференцій з теорії наближень та її застосувань.

Олександр Степанець був головою видавничої ради Інституту математики НАН України, відповідальним редактором збірників праць Інституту математики НАН України з теорії наближення функцій, членом редакційних колегій «Українського математичного журналу» та «Українського математичного вісника».

Далі, ми пропонуємо згадати основні важливі дати наукового шляху видатного українського вченого, доктора фізико-математичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, Заслуженого діяча науки і техніки України Олександра Івановича Степанця.

1965 р. — закінчення механіко-математичного факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка;

1969 р. — захист кандидатської дисертації «О некоторых линейных процессах приближения функций»;

1974 р. — захист докторської дисертації «Исследования по экстремальным задачам теории суммирования рядов Фурье»;

1981 р. — початок роботи на посаді завідувача лабораторії гармонічного аналізу відділу теорії функцій Інституту математики НАН України;

1981 р. — вихід з друку монографії «Равномерные приближения тригонометрическими полиномами»;

1982 р. — присвоєння вченого звання професора;

1983 р. — запровадження нової більш загальної класифікації періодичних функцій, яка єдиним чином дозволяє ранжувати широкий спектр на основі поняття узагальненої (ψ, β)–похідної;

1987 р. — вихід з друку монографії «Классификация и приближение периодических функций»;

1990 р. — початок роботи на посаді завідувача відділу теорії функцій Інституту математики НАН України;

1996 р. — призначення на посаду заступника директора з наукової роботи Інституту математики НАН України;

1993 р. — обрання членом бюро Відділення математики Національної академії наук України;

1997 р. — обрання членом-кореспондентом НАН України;

2002 р. — вихід з друку монографії «Методы теории приближений»;

2007 р. — обрання Почесним професором Слов'янського державного педагогічного університету.

2012 р. — в пам'ять про О. І. Степанця проведено Міжнародну конференцію «Теорія наближення функцій та її застосування» у м. Кам'янець-Подільський (28 травня – 3 червня 2012 року);

2017 р. — в пам'ять про О. І. Степанця буде проведено Міжнародну конференцію «Теорія наближення функцій та її застосування» у м. Слов'янск (28 травня – 3 червня).

С.О. Чайченко, С.М. Чуйко, В.О. Надточій, О.О. Новіков,
Є.С. Сілін, В.І. Бодра, О.В. Чуйко,
О.А. Кадубовський, В.Є. Величко, Т.В. Турка